ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.12.2023
COM(2023) 799 final

2023/0469 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την υποβολή προτάσεων τροποποίησης των προσαρτημάτων II και III της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης ενόψει της συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση απόφασης του Συμβουλίου αφορά την πρόταση που πρέπει να υποβληθεί εξ ονόματος της Ένωσης για την τροποποίηση του προσαρτήματος II και του προσαρτήματος III της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (σύμβαση της Βέρνης) όσον αφορά τον λύκο (*Canis lupus*), καθώς και τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης σχετικά με την εν λόγω πρόταση στη συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης

Η σύμβαση του 1979 για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (σύμβαση της Βέρνης) (στο εξής: σύμβαση) αποσκοπεί στη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών οικοτόπων τους, ιδίως εκείνων για τη διατήρηση των οποίων απαιτείται συνεργασία μεταξύ περισσοτέρων του ενός κρατών. Πρόκειται για διακυβερνητική συνθήκη, η οποία συνήφθη υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 1982. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω σύμβασης από την 1η Σεπτεμβρίου 1982[1]. Από τον Απρίλιο του 2024, θα υπάρχουν 50[2] συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης, μεταξύ των οποίων όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

2.2. Η μόνιμη επιτροπή

Η μόνιμη επιτροπή είναι το όργανο λήψης αποφάσεων της σύμβασης και είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών[3] και, κατά συνέπεια, για την αναθεώρηση της καταχώρισής τους στα προσαρτήματα της σύμβασης. Τα καθήκοντά της απαριθμούνται στα άρθρα 13-15 της σύμβασης, μεταξύ άλλων όσον αφορά πιθανές τροποποιήσεις του κειμένου της σύμβασης ή των προσαρτημάτων της.

Συνέρχεται τουλάχιστον ανά διετία, καθώς και κάθε φορά που το ζητά η πλειοψηφία των συμβαλλόμενων μερών. Κατά τα τελευταία 40 έτη, η μόνιμη επιτροπή συνέρχεται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους. Η επόμενη τακτική συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής (44η συνεδρίαση) θα πραγματοποιηθεί στις 2-6 Δεκεμβρίου 2024.

Εάν το Συμβούλιο εκδώσει την προτεινόμενη απόφαση, η Ένωση θα μπορούσε να ζητήσει και να επιτύχει έκτακτη συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 της σύμβασης και τον κανόνα 1Β του εσωτερικού κανονισμού της μόνιμης επιτροπής, δεδομένου ότι διαθέτει την απαιτούμενη πλειοψηφία των μερών. Η συνεδρίαση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2024 και θα πρέπει να συγκληθεί τουλάχιστον έξι εβδομάδες πριν από την καθορισμένη ημερομηνία έναρξης της συνεδρίασης.

---

1 Απόφαση 82/72/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1981, για τη σύναψη σύμβασης περί της διατήρησης της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (ΕΕ L 38 της 10.2.1982, σ. 1).

2 Στις 5 Σεπτεμβρίου 2023, η Λευκορωσία κοινοποίησε ότι καταγγέλλει τη σύμβασης της Βέρνης. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παράγραφος 2 της σύμβασης, η καταγγελία αρχίζει να ισχύει από την 1η Απριλίου 2024.

3 Άρθρο 14 παράγραφος 1 της σύμβασης της Βέρνης: «... να επανεξετάζει τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των προσαρτημάτων της, και να εξετάζει τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις».

2.3. Οι προς έκδοση πράξεις της μόνιμης επιτροπής

Σκοπός της προτεινόμενης απόφασης είναι να προτείνει, εξ ονόματος της Ένωσης, τροποποίηση του προσαρτήματος II και του προσαρτήματος III της σύμβασης, δηλαδή τη μείωση του επιπέδου προστασίας των ειδών λύκου (*Canis lupus*) με τη μεταφορά τους από το προσάρτημα II (αυστηρά προστατευόμενα είδη πανίδας) στο προσάρτημα III (προστατευόμενα είδη πανίδας).

Προτείνεται να υποβάλει η Ένωση την πρόταση τροποποίησης ενόψει της 44ης συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής ή οποιασδήποτε προηγούμενης έκτακτης συνεδρίασης την οποία ενδέχεται να ζητήσει η Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο 17 της σύμβασης, η προθεσμία για την υποβολή προτάσεων τροποποίησης είναι τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ημερομηνία της συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 της σύμβασης, για τις τροποποιήσεις των προσαρτημάτων απαιτείται έγκριση με πλειοψηφία δύο τρίτων των συμβαλλομένων μερών. Εκτός αν το ένα τρίτο των συμβαλλομένων μερών κοινοποιήσει αντιρρήσεις, η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία έγκρισης για τα συμβαλλόμενα μέρη που δεν έχουν κοινοποιήσει αντιρρήσεις.

Η θέση της Ένωσης όσον αφορά την πρόταση τροποποιήσεων των προσαρτημάτων της σύμβασης (και την έγκρισή τους στο πλαίσιο της μόνιμης επιτροπής) καθορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου, βάσει πρότασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις αυτές θα παράγουν έννομα αποτελέσματα για την Ένωση.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

3.1. Το ισχύον νομικό καθεστώς του λύκου (Canis lupus) βάσει της Σύμβασης της Βέρνης

Η αρχική καταχώριση των ζωικών ειδών στο προσάρτημα II ή III βασιζόταν στα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα κατά τη διαπραγμάτευση της σύμβασης το 1979 και στους καταλόγους θηλαστικών, πτηνών, αμφιβίων και ερπετών που απειλούνται στην Ευρώπη, οι οποίοι καταρτίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων, υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης[4]. Το άρθρο 1 παράγραφος 2 της σύμβασης προβλέπει ότι «*δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα απειλούμενα και ευάλωτα είδη*»[5]..

Τα είδη λύκου (*Canis lupus*) περιλαμβάνονται στο προσάρτημα II της σύμβασης (αυστηρά προστατευόμενα είδη) από την έναρξη ισχύος της το 1982. Δώδεκα μεμονωμένα μέρη (εννέα εκ των οποίων είναι κράτη μέλη της ΕΕ) έκαναν χρήση της δυνατότητας να διατυπώσουν επιφυλάξεις σύμφωνα με το άρθρο 22 όσον αφορά την καταχώριση των ειδών λύκου κατά τον χρόνο υπογραφής ή κύρωσης της Συνθήκης (Βουλγαρία, Τσεχία, Φινλανδία, Λετονία, Λιθουανία, Βόρεια Μακεδονία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ισπανία, Τουρκία και Ουκρανία). Ειδικότερα, όσον αφορά τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Φινλανδία, η Λετονία, η Πολωνία, η Τσεχία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Βουλγαρία διατύπωσαν πλήρεις επιφυλάξεις όσον αφορά την προστασία των ειδών λύκου, ενώ η Λιθουανία και η Ισπανία διατύπωσαν επιφύλαξη κατά της αυστηρής προστασίας του λύκου σύμφωνα με το

[4] Βλ. Explanatory report to the Convention on the conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Επεξηγηματική έκθεση της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης) (https://rm.coe.int/16800ca431)

[5] Άρθρο 1 παράγραφος 2 της σύμβασης της Βέρνης (https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=104)

προσάρτημα ΙΙ, αλλά δεσμεύτηκαν για την προστασία σύμφωνα με το προσάρτημα ΙΙΙ, επιτρέποντας τη βιώσιμη διαχείριση του λύκου.

Από το 2006, η Ελβετία έχει προτείνει τρεις φορές (2006, 2018 και 2022) τη μεταγραφή των ειδών λύκου και, ως εκ τούτου, όλων των πληθυσμών των λύκων που καλύπτονται από τη σύμβαση από το προσάρτημα ΙΙ στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης. Οι προτάσεις αυτές δεν εγκρίθηκαν από τη μόνιμη επιτροπή, λόγω ανεπαρκούς στήριξης εκ μέρους των συμβαλλόμενων μερών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 24ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την προστασία της κτηνοτροφίας και των μεγάλων σαρκοφάγων στην Ευρώπη[6], εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το σημείο «Πρόταση τροποποίησης: Μεταγραφή του λύκου (Canis lupus) από το προσάρτημα ΙΙ στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης» είχε συμπεριληφθεί στην ημερήσια διάταξη της 42ης συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης της Βέρνης και τόνισε ότι η κατάσταση διατήρησης του λύκου σε πανευρωπαϊκό επίπεδο δικαιολογεί τον μετριασμό του καθεστώτος προστασίας και, κατά συνέπεια, την έγκριση της προτεινόμενης τροποποίησης.

3.2. Παράμετροι των προτάσεων να μεταφερθούν τα είδη λύκου (Canis lupus) από το προσάρτημα ΙΙ (αυστηρά προστατευόμενα είδη πανίδας) στο προσάρτημα ΙΙΙ (προστατευόμενα είδη πανίδας) της σύμβασης

Η σύμβαση της Βέρνης δεν ορίζει ρητά ποια κριτήρια διέπουν την καταχώριση στα προσαρτήματα ΙΙ ή ΙΙΙ. Η σύσταση αριθ. 56 (1997)[7] της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τις καταχωρίσεις στα προσαρτήματα Ι και ΙΙ της σύμβασης. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές συνιστούν στα συμβαλλόμενα μέρη να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα όταν προτείνουν τροποποιήσεις του προσαρτήματος ΙΙ:

«*1. Απειλή. Λαμβάνεται υπόψη η κατηγορία της απειλής, η ευπάθεια του είδους στις αλλαγές του οικοτόπου του, η ιδιαίτερη σχέση του με έναν απειλούμενο οικότοπο, οι τάσεις και οι διακυμάνσεις του επιπέδου του πληθυσμού και η ευπάθειά του σε πιθανή μη βιώσιμη χρήση. Λαμβάνεται υπόψη το κατά πόσον το είδος μειώνεται στην κεντρική περιοχή της κατανομής του ή απειλείται μόνο στα όρια της περιοχής εξάπλωσής του.*

2. Οικολογικός ρόλος. Λαμβάνεται υπόψη ο οικολογικός ρόλος των ειδών, όπως η θέση ή ο ρόλος τους στην τροφική αλυσίδα (π.χ. αρπακτικά, εντομοφάγα είδη όπως οι νυχτερίδες), ο διαρθρωτικός τους ρόλος στα οικοσυστήματα (π.χ. κοράλλια, ερεικώνες) ή το γεγονός ότι τα απειλούμενα είδη ή τα απειλούμενα οικοσυστήματα ενδέχεται να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από αυτά (π.χ. θαλάσσια φανερόγαμα όπως το είδος Posidonia oceanica) ή να διατρέχουν κίνδυνο απειλής από την εκμετάλλευσή τους (όπως το μαλάκιο Lithophaga lithophaga).»

Το άρθρο 2 της σύμβασης αναφέρεται στον στόχο της επίτευξης ενός επιπέδου πληθυσμού «*που να ανταποκρίνεται μεταξύ άλλων στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις (...)*».

Τρέχουσες τάσεις όσον αφορά την κατάσταση διατήρησης του λύκου στην Ευρώπη

Μετά από μακρά ιστορία εσκεμμένων διώξεων που οδήγησαν στην εξαφάνιση του στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, ο συνδυασμός ορισμένων οικολογικών, κοινωνικών και νομοθετικών αλλαγών (νομική προστασία, εγκατάλειψη της γης, φυσική αναδάσωση, αύξηση των πληθυσμών άγριων οπληφόρων, αλλαγές στη στάση της κοινής γνώμης για το είδος

6 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2022/2952 (RSP) (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0423_EL.html)

7 Σύσταση αριθ. 56 (1997) της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης (https://rm.coe.int/168074680c)

αυτό) επέτρεψε στον λύκο να επιβιώσει και στη συνέχεια ο πληθυσμός του είδους να ανακάμψει γρήγορα στα τέλη του 20ου αιώνα και ιδίως κατά τα τελευταία δέκα έως είκοσι χρόνια. Η σύγκριση μεταξύ των χαρτών κατανομής του είδους από το 2000[8], το 2005[9] και το 2016[10] καταδεικνύει τη σημαντική επέκταση της περιοχής εξάπλωσης που επιτεύχθηκε από τους εννέα κυρίως διασυνοριακούς υποπληθυσμούς λύκων στην Ευρώπη. Σήμερα, το είδος είναι παρόν σε όλες τις χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης, με ορισμένες να φιλοξενούν μεγάλους πληθυσμούς άνω των 1 000 λύκων.

Τον Σεπτέμβριο του 2022, η επικαιροποίηση της κατάστασης διατήρησης των λύκων, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για τα Μεγάλα Σαρκοφάγα στην Ευρώπη (στο εξής: LCIE) για τη σύμβαση της Βέρνης[11], έδειξε ότι ο συνολικός αριθμός των λύκων στην ΕΕ ήταν της τάξης των 19 000 (σε σύγκριση με περίπου 14 300 το 2016) και ο αριθμός των λύκων στην Ευρώπη (εκτός της Λευκορωσίας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας) ήταν πιθανό να υπερβεί τους 21 500 (σε σύγκριση με περίπου 17 000 το 2016)[12]. Σύμφωνα με τη μελέτη LCIE, 19 από τις 34 χώρες ανέφεραν αύξηση του αριθμού των λύκων και μόνο 3 χώρες ανέφεραν μείωση του αριθμού, όλες στην περιοχή των Διναρικών/Βαλκανίων[13]. Όσον αφορά την ΕΕ, σε 17 από τα 24 κράτη μέλη της ΕΕ στα οποία υπάρχουν λύκοι, ο πληθυσμός τους αυξανόταν, ενώ στα υπόλοιπα 7 κράτη μέλη ήταν είτε σταθερός είτε κυμαινόμενος. Ως εκ τούτου, η LCIE έκρινε ότι οι λύκοι δεν μειώνονταν σε κανένα κράτος μέλος της ΕΕ.

Η αξιολόγηση της LCIE για τη σύμβαση της Βέρνης του 2022 επικαιροποίησε επίσης τις αξιολογήσεις των κριτηρίων του κόκκινου καταλόγου της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (στο εξής: IUCN) που χρονολογούνται από το 2018[14]. Η LCIE έκρινε ότι ο λύκος χαρακτηρίστηκε ως «περιορισμένης ανησυχίας» τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ των 27, όπως και η αξιολόγηση του κόκκινου καταλόγου του 2018. Η αξιολόγηση LCIE του 2022 καταλήγει στο συμπέρασμα ότι *«τα αριθμητικά στοιχεία και οι αλλαγές τις τελευταίες δεκαετίες επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο αριθμός των λύκων στην Ευρώπη έχει αυξηθεί κατά την τελευταία δεκαετία και ότι οι συνολικές θετικές τάσεις φαίνεται να είναι σταθερές ή αυξανόμενες. Η κατάσταση διατήρησης σε ευρωπαϊκή κλίμακα είναι αναμφισβήτητα θετική και το είδος μπορεί να ενταχθεί στην κατηγορία «περιορισμένης ανησυχίας» στο σύστημα του κόκκινου καταλόγου της IUCN όταν η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε κλίμακα ηπείρου.»*

Όσον αφορά τους εννέα υποπληθυσμούς λύκων στην Ευρώπη, η LCIE επισήμανε ότι αυξάνονται παντού στην ήπειρο, εκτός από τον ιβηρικό υποπληθυσμό που ήταν σταθερός και τον υποπληθυσμό των Διναρικών/Βαλκανίων, για τον οποίο η τάση ήταν άγνωστη. Η αξιολόγηση LCIE 2022 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τρεις υποπληθυσμοί πληρούν τις

---

8 Action Plan for the conservation of the wolves (Canis lupus) in Europe [Σχέδιο δράσης για τη διατήρηση των λύκων (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2000 — T-PVS (2000)23 (https://rm.coe.int/1680746b76)

9 Report on the conservation status and threats for wolf (Canis lupus) in Europe [Έκθεση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης και τις απειλές για τον λύκο (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2005, T-PVS/Inf (2005) 16 (Microsoft Word - inf16e_2005 Conservation Threats Wolf.doc (coe.int))

10 Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe [Αξιολόγηση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του λύκου (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47)

11 Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe [Αξιολόγηση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του λύκου (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47)

12 Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe [Αξιολόγηση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του λύκου (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47)

13 Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Βόρεια Μακεδονία

14 Αξιολόγηση του κόκκινου καταλόγου της IUCN για τον λύκο, 2018 (Canis lupus (Γκρίζος λύκος) (iucnredlist.org))

προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ως «περιορισμένης ανησυχίας», πέντε ανήκουν στην κατηγορία «σχεδόν απειλούμενοι» και ένας —ο σκανδιναβικός υποπληθυσμός— ανήκει στην κατηγορία «ευάλωτοι». Πρόκειται για περαιτέρω βελτίωση σε σύγκριση με την αξιολόγηση του κόκκινου καταλόγου του 2018, σύμφωνα με την οποία τρεις υποπληθυσμοί — σκανδιναβικές, κεντροευρωπαϊκές και δυτικοκεντρικές Άλπεις— αξιολογήθηκαν ως «ευάλωτοι» λόγω του περιορισμένου μεγέθους του πληθυσμού τους.

Σε επίπεδο ΕΕ, η τελευταία αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του λύκου[15] με βάση τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν το 2019 από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους κάλυπτε την περίοδο 2013-2018. Ο λύκος αναφέρθηκε ότι ήταν παρών σε 21 χώρες της ΕΕ, ενώ ο συνολικός πληθυσμός της ΕΕ την εποχή εκείνη εκτιμήθηκε σε περίπου 11 000-17 000 (βέλτιστη αξία: 13 492 λύκοι). Η υποβολή εκθέσεων ανέφερε ότι το είδος βρίσκεται σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης σε 18 από τα 39 εθνικά τμήματα των βιογεωγραφικών περιοχών όπου απαντάται το είδος. Ακόμη και όταν η κατάσταση διατήρησης εξακολουθούσε, κατά το χρονικό αυτό σημείο, να είναι δυσμενής σε διάφορα εθνικά τμήματα βιογεωγραφικών περιοχών, οι εκθέσεις των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους, οι οποίες υποβλήθηκαν το 2019, έδειχναν επίσης ότι το μέγεθος του πληθυσμού, ο οικότοπος του είδους και η εξάπλωση του είδους παρουσίαζαν γενικά σταθερή ή θετική τάση σε όλες τις βιογεωγραφικές περιοχές, επιβεβαιώνοντας ότι το είδος εξακολουθούσε να αποικίζει τμήματα της περιοχής φυσικής κατανομής του. Η επέκταση του μεγέθους, του οικοτόπου και της περιοχής εξάπλωσης του πληθυσμού των λύκων, μολονότι αποτελεί θετική εξέλιξη, δεν σημαίνει αυτόματα αξιολόγηση της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης στο αντίστοιχο γεωγραφικό επίπεδο (εθνικό ή ενωσιακό βιογεωγραφικό επίπεδο), καθώς άλλα στοιχεία, όπως οι επαρκώς μεγάλοι πληθυσμοί και η περιοχή εξάπλωσης (τιμές αναφοράς), η φυσιολογική πληθυσμιακή διάρθρωση και οι καλές μελλοντικές προοπτικές, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη. Σε επίπεδο βιογεωγραφικών περιοχών της ΕΕ, η αξιολόγηση έδειξε ότι το είδος βρισκόταν σε μη ικανοποιητική-ανεπαρκή κατάσταση διατήρησης σε 6 βιογεωγραφικές περιοχές της ΕΕ και σε ικανοποιητική κατάσταση σε μία, την αλπική βιογεωγραφική περιοχή.

Το 2023, στο πλαίσιο διεξοδικής ανάλυσης της κατάστασης του λύκου στην ΕΕ[16] εξετάστηκαν τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα για το είδος, τα δεδομένα που υπέβαλαν οι εθνικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και τα σχετικά δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από στοχευμένη διαδικασία συλλογής δεδομένων. Το αποτέλεσμα αυτής της ανάλυσης επιβεβαιώνει την ανοδική τάση του μεγέθους του πληθυσμού, καθώς και τη συνεχιζόμενη επέκταση της περιοχής εξάπλωσης των λύκων. Σύμφωνα με την εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε στην ΕΕ κατά το 2023, ο πληθυσμός των λύκων ανέρχεται στις 20 300[17]. Η εκτίμηση αυτή είναι υψηλότερη από τους περίπου 19 000 λύκους που εκτιμήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2022 από τη LCIE και υψηλότερη από τον πληθυσμό, ο οποίος εκτιμήθηκε σε περίπου 11 000-17 000 και αναφέρθηκε βάσει του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους για την περίοδο 2013-2018. Είναι επίσης υψηλότερη από μια προηγούμενη εκτίμηση του 2012 που κατέληξε στο συμπέρασμα σχετικά με την παρουσία 11 193 λύκων

15 https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Mammals&subject=Canis+lupus&region

16 Blanco and Sundseth (2023), The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union [Blanco και Sundseth (2023), Η κατάσταση του λύκου (Canis lupus) στην Ευρωπαϊκή Ένωση — μια εις βάθος ανάλυση]. Έκθεση της ομάδας N2K για τη ΓΔ Περιβάλλοντος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513

17 Blanco and Sundseth (2023), The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union [Blanco και Sundseth (2023), Η κατάσταση του λύκου (Canis lupus) στην Ευρωπαϊκή Ένωση — μια εις βάθος ανάλυση]. Έκθεση της ομάδας N2K για τη ΓΔ Περιβάλλοντος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513

στην ΕΕ[18]. Η εις βάθος ανάλυση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι πληθυσμοί αυξάνονται στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα στοιχεία από 10 κράτη μέλη της ΕΕ με διαθέσιμα αποτελέσματα παρακολούθησης που καλύπτουν τα τελευταία έτη δείχνουν ότι σε όλα τα κράτη μέλη, εκτός από ένα, η αύξηση του πληθυσμού είναι σημαντική κατά τα τελευταία δύο έως τρία έτη [19]. Επιπλέον, το 2023 εντοπίστηκαν αγέλες αναπαραγωγής και στα 24 κράτη μέλη της ΕΕ με πληθυσμούς λύκων, εκτός από το Λουξεμβούργο.

Η επιτυχής ανάκαμψη των πληθυσμών λύκων και η εξάπλωση των λύκων σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο τις τελευταίες δεκαετίες μαρτυρούν επίσης την ισχυρή προσαρμοστικότητα του είδους. Καταγράφεται σαφώς η ικανότητα των λύκων να αποικίζουν τις περιφέρειες μέσω ταχείας πληθυσμιακής επέκτασης, αρχικά με χαμηλούς αριθμούς, κάτι που αποδεικνύει επίσης ότι το είδος είναι ανθεκτικό[20]. Η LCIE επισήμανε ότι οι προοπτικές αναφέρθηκαν ως θετικές[21], ενώ αναμένεται περαιτέρω επέκταση για σχεδόν όλους τους εννέα υποπληθυσμούς.

Απειλές και καθεστώς νομικής προστασίας

Οι απειλές κατά των λύκων είναι πολλαπλές και ποικίλες. Η συχνότερα αναφερόμενη πίεση από τα κράτη μέλη της ΕΕ[22] για την περίοδο (2013-2018) είναι η «παράνομη σκόπευση/θανάτωση». Η πίεση αυτή και η πίεση «δηλητηρίασης ζώων», που αναφέρθηκε στην τέταρτη θέση, συνδέονται αμφότερες με το πρόβλημα της λαθροθηρίας λύκων. Ο «αντίκτυπος των οδών, των διαδρομών, των σιδηροδρομικών οδών και των συναφών υποδομών» βρίσκεται στη δεύτερη θέση, καλύπτοντας τόσο την άμεση θνησιμότητα που προκαλείται από τροχαία ατυχήματα όσο και τον κατακερματισμό που μπορούν να προκαλέσουν σε όλους τους πληθυσμούς. Οι «αλληλεπιδράσεις με γεωργικές δραστηριότητες» και η «θήρα» αναφέρονται επίσης ως συχνές πιέσεις. Στις νέες πρωτοεμφανιζόμενες απειλές περιλαμβάνονται οι συνοριακοί φράκτες και η υβριδοποίηση λύκου-σκύλου.

Ορισμένες από τις πιέσεις αυτές αντιμετωπίζονται άμεσα με τις απαγορεύσεις της εκ προθέσεως θανάτωσης και διατάραξης, καθώς και της σκόπιμης βλάβης ή καταστροφής των τόπων αναπαραγωγής και ανάπαυσης αυστηρά προστατευόμενων ειδών σύμφωνα με το προσάρτημα ΙΙ, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 της σύμβασης.

Ενώ τα είδη που απαριθμούνται στο προσάρτημα ΙΙΙ δεν υπόκεινται σε αυτές τις απαγορεύσεις, υπόκεινται στην προστασία των ειδών σύμφωνα με το άρθρο 7 της σύμβασης και τη γενική υποχρέωση του άρθρου 2.

Το άρθρο 7 παράγραφος 1 της σύμβασης προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη *«λαμβάνουν κατάλληλα και αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την προστασία*

18 Boitani et al. 2015. Key actions for Large Carnivore populations in Europe (Βασικές δράσεις για τους πληθυσμούς μεγάλων σαρκοφάγων στην Ευρώπη), Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Οικολογίας (Ρώμη, Ιταλία) https://circabc.europa.eu/ui/group/3f466d71-92a7-49eb-9c63-6cb0fadf29dc/library/7858bea4-148d-461d-9ad0-e8736da91b5a/details

19 Πίνακας 2.4.2. Τάσεις των λύκων τα τελευταία χρόνια σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, Blanco and Sundseth (2023), The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union [Blanco και Sundseth (2023), Η κατάσταση του λύκου (Canis lupus) στην Ευρωπαϊκή Ένωση — μια εις βάθος ανάλυση]. Έκθεση της ομάδας N2K για τη ΓΔ Περιβάλλοντος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513

20 Βλ. παραδείγματα ταχείας επέκτασης (τόσο σε μέγεθος πληθυσμού όσο και σε εξάπλωση) στη Γαλλία (https://www.loupfrance.fr/suivi-du-loup/situation-du-loup-en-france/) και στη Γερμανία (https://www.dbb-wolf.de/wolf-occurrence/confirmed-territories/map-of-territories).

21 Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe [Αξιολόγηση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του λύκου (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47) και υποβολή εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους

22 https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/summary/?period=5&group=Mammals&subject=Canis+lupus&region

των ειδών άγριας πανίδας που απαριθμούνται στο προσάρτημα III». Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 της σύμβασης, *«[κ]άθε εκμετάλλευση [των ειδών αυτών] ρυθμίζεται ώστε να μην διατρέχουν κίνδυνο οι πληθυσμοί, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του άρθρου 2*». Το άρθρο 7 παράγραφος 3 της σύμβασης ορίζει ότι η προστασία αυτή περιλαμβάνει «*α) περιόδους απαγόρευσης και/ή άλλες διαδικασίες που ρυθμίζουν την εκμετάλλευση· β) την προσωρινή ή τοπική απαγόρευση εκμετάλλευσης για την αποκατάσταση ικανοποιητικών επιπέδων πληθυσμού· γ) τη ρύθμιση της πώλησης, της κατοχής με σκοπό την πώληση, της μεταφοράς προς πώληση ή της προσφοράς προς πώληση ζώντων και νεκρών άγριων ζώων*».

Σύμφωνα με την επεξηγηματική έκθεση[23] της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, το άρθρο 7 «*υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα μέρη να διασφαλίσουν την προστασία της πανίδας που αναφέρεται στο προσάρτημα III. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα είδη αυτά μπορούν όλα, σε διαφορετικό βαθμό, να αποτελέσουν νομίμως αντικείμενο εκμετάλλευσης σε ένα συγκεκριμένο κράτος, η σύμβαση δεν αποκλείει τη δυνατότητα κάθε συμβαλλόμενου μέρους να επιτρέπει την εκμετάλλευση αυτή, υπό τον όρο ότι αφορά μόνο τα είδη που δεν απειλούνται στο έδαφός του και ότι η εκμετάλλευση αυτή δεν θέτει σε κίνδυνο τον συγκεκριμένο ζωικό πληθυσμό. Στο πλαίσιο αυτό, το συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να εποπτεύει την εκμετάλλευση και, ενδεχομένως, να επιβάλλει αυστηρότερα μέτρα. Το άρθρο έχει συνταχθεί κατ' αυτόν τον τρόπο προκειμένου να παρέχεται στα κράτη ευελιξία όσον αφορά τα είδη που κατά καιρούς δεν απειλούνται άμεσα. Κατά την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν, σύμφωνα με το άρθρο 2, να λαμβάνουν υπόψη τα υποείδη και τις ποικιλίες που απειλούνται σε τοπικό επίπεδο, χωρίς να απειλούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.*»

Ως εκ τούτου, οι προαναφερθείσες πιέσεις σχετικά με τη θήρα και τη λαθροθηρία θα πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν με μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 7 της σύμβασης (μέσω της ρύθμισης της θήρας και της δίωξης της λαθροθηρίας). Η κύρια διαφορά μεταξύ των δύο καθεστώτων σε σχέση με τις απειλές αυτές είναι ότι το καθεστώς προστασίας για τα είδη που απαριθμούνται στο προσάρτημα ΙΙΙ διατηρεί μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τα κατάλληλα μέτρα που θα θεσπίσουν τα συμβαλλόμενα μέρη. Θα πρέπει να τονιστεί ότι τα εν λόγω κατάλληλα μέτρα θα πρέπει να εξακολουθούν να διασφαλίζουν την προστασία των ειδών και να μην τα θέτουν σε κίνδυνο, όπως απαιτείται από το άρθρο 7 παράγραφος 1 και 2 της Σύμβασης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, εφόσον τηρείται το άρθρο 7 της σύμβασης όσον αφορά τα κατάλληλα μέτρα που λαμβάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη, οι απειλές για τον λύκο, όπως η θήρα και η λαθροθηρία, θα εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζονται επαρκώς μετά τη μεταφορά του είδους στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8 της σύμβασης, η απαγόρευση ορισμένων μεθόδων σύλληψης και θανάτωσης που καθορίζονται στο προσάρτημα IV της σύμβασης εφαρμόζεται στα είδη που απαριθμούνται τόσο στο προσάρτημα ΙΙ όσο και στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης.

Άλλες απειλές, όπως η άμεση θνησιμότητα που προκαλείται από τροχαία ατυχήματα, δεν αντιμετωπίζονται ούτε από τα μέτρα που απαιτούνται στο πλαίσιο του καθεστώτος αυστηρής προστασίας, το οποίο εφαρμόζεται στα είδη που απαριθμούνται στο προσάρτημα ΙΙ, ούτε από τα μέτρα που απαιτούνται βάσει του καθεστώτος προστασίας, το οποίο εφαρμόζεται στα είδη που απαριθμούνται στο προσάρτημα ΙΙΙ.

[23] Βλ. Explanatory report to the Convention on the conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Επεξηγηματική έκθεση της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης) (https://rm.coe.int/16800ca431)

Επιπλέον, όπως προβλέπεται στη σύσταση αριθ. 163 (2012) της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης της Βέρνης, που εκδόθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2012, σχετικά με τη διαχείριση των αυξανόμενων πληθυσμών μεγάλων σαρκοφάγων στην Ευρώπη, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βέρνης ενθαρρύνονται να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, με άλλα κράτη που μοιράζονται τους ίδιους πληθυσμούς, με στόχο τη διατήρησή τους σε υγιή και ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Η συνεργασία αυτή, η οποία περιλαμβάνει μέτρα συνύπαρξης και προστασίας, παραμένει αναγκαία και συναφής εάν τα είδη λύκων περιλαμβάνονται στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης.

3.3. Κοινωνικοοικονομικές παράμετροι

Η συνεχιζόμενη επέκταση της περιοχής εξάπλωσης των λύκων και ο επαναποικισμός νέων εδαφών έχουν οδηγήσει σε αυξανόμενες συγκρούσεις με ανθρώπινες δραστηριότητες, ιδίως όσον αφορά τις ζημίες που προκαλούνται στο ζωικό κεφάλαιο από τον λύκο. Η διαρπαγή έχει φτάσει σε σημαντικά επίπεδα, επηρεάζοντας όλο και περισσότερες περιοχές, τόσο εντός των κρατών μελών της ΕΕ όσο και σε τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βέρνης. Η διαρπαγή ζωικού κεφαλαίου από τους λύκους είναι η κύρια αιτία συγκρούσεων με τον άνθρωπο, παράλληλα με την εξάπλωση και την αύξηση του πληθυσμού του είδους. Το οικονομικό και κοινωνικό κόστος που συνδέεται με την επέκταση της περιοχής εξάπλωσης των λύκων και τον επαναποικισμό νέων περιοχών αυξάνεται σταδιακά και θα παραμείνει σημαντικό για την πρόληψη και την αποζημίωση των ζημιών που προκαλούνται στο ζωικό κεφάλαιο λόγω της παρουσίας του λύκου.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν σχετικά με τον δείκτη επίπτωσης στην εις βάθος ανάλυση της κατάστασης του λύκου από το 2023 δείχνουν ότι οι ζημίες που προκαλούνται από τον λύκο αυξάνονται στην ΕΕ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία των κρατών μελών[24], οι λύκοι εκτιμάται ότι θανατώνουν ετησίως τουλάχιστον 65 500 ζώα στην ΕΕ, το 73 % των οποίων είναι αιγοπρόβατα, το 19 % βοοειδή και το 6 % ίπποι και όνοι που εκτρέφονται για κρέας. Επίσης οι λύκοι θανατώνουν ημιεξημερωμένους ταράνδους στη Φινλανδία (1 261 το 2022) και στη Σουηδία (άγνωστος αριθμός). Τα στοιχεία αυτά είναι υψηλότερα από εκείνα που αναφέρονται στη μελέτη LCIE του 2022 για 53 530 ζώα που θανατώνονται ετησίως στην ΕΕ[25]· ωστόσο, η σημαντική αλλαγή ενδέχεται να εξαρτάται εν μέρει από τις διαφορετικές επιλογές που έγιναν όσον αφορά την αποζημίωση —και, ως εκ τούτου, την καταγραφή— των απωλειών λόγω διαρπαγής λύκων το 2022.

Μολονότι τα δεδομένα αυτά δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα, φαίνεται ότι, σε γενικές γραμμές, οι ζημίες στο ζωικό κεφάλαιο έχουν αυξηθεί λόγω της αύξησης του πληθυσμού των λύκων, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σημασία της επένδυσης σε αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης. Η αύξηση των ζημιών στο ζωικό κεφάλαιο είχε επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση της αποδοχής του είδους σε ορισμένες περιοχές της ΕΕ. Ενώ ο αντίκτυπος του λύκου στο ζωικό κεφάλαιο είναι μικρός σε επίπεδο ΕΕ και οι συνολικές ζημίες στο ζωικό κεφάλαιο φαίνονται ανεκτές σε επίπεδο χώρας, η συγκέντρωσή του σε τοπικό επίπεδο μπορεί να αποκαλύψει ισχυρή πίεση σε ορισμένες περιοχές, με συναισθηματικές συνέπειες για τους ιδιοκτήτες ζωικού κεφαλαίου και έμμεσες οικονομικές απώλειες που είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν. Σε ορισμένες περιοχές, οι επαναλαμβανόμενες ζημίες στο ζωικό κεφάλαιο μπορούν να αποτελέσουν πρόσθετη πρόκληση για την ποιμενική κτηνοτροφία, την πολιτιστική κληρονομιά και τον

[24] Συγκεντρωτικά δεδομένα από τα κράτη μέλη που συλλέχθηκαν το 2023, σχετικά με διαφορετικά έτη ανάλογα με το κράτος μέλος μεταξύ 2017 και 2022.

[25] Συγκεντρωτικά δεδομένα από τα κράτη μέλη που συλλέχθηκαν το 2023, σχετικά με διαφορετικά έτη ανάλογα με το κράτος μέλος μεταξύ 2017 και 2021.

τρόπο διαβίωσης των αγροτικών κοινοτήτων, που απαιτούν ειδική στήριξη για αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης[26]. Πράγματι, η εκτατική κτηνοτροφία είναι απαραίτητη για τη συντήρηση και τη διατήρηση γεωργικών οικοσυστημάτων υψηλής ποικιλομορφίας, όπως οι μόνιμοι βοσκότοποι. Επιπλέον, η ποιμενική κτηνοτροφία αποτελεί παραδοσιακή δραστηριότητα, μέρος της κοινωνικής μας κληρονομιάς και κλειδί για την οικονομία των ορεινών και περιθωριακών αγροτικών περιοχών.

Η παρούσα πρόταση θα προσφέρει πρόσθετη ευελιξία στα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βέρνης σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των αυξημένων ζημιών και των πιθανών κοινωνικοοικονομικών συγκρούσεων που συνδέονται με τον λύκο σε ορισμένες περιοχές, διατηρώντας παράλληλα τον στόχο της επίτευξης ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης για όλους τους πληθυσμούς λύκων στην ΕΕ.

3.4. Συμπέρασμα

Κρίνεται δικαιολογημένη η πρόταση τροποποίησης των προσαρτημάτων της σύμβασης της Βέρνης με τη μεταφορά των ειδών λύκου (*Canis lupus*) από το προσάρτημα II (αυστηρά προστατευόμενα είδη πανίδας) στο προσάρτημα III (προστατευόμενα είδη πανίδας) της σύμβασης. Η μεταφορά αυτή κρίνεται σκόπιμη ιδίως λαμβανομένων υπόψη των τρεχουσών τάσεων όσον αφορά την κατάσταση του πληθυσμού και το επίπεδο προστασίας που παρέχει το καθεστώς προστασίας των ειδών σύμφωνα με το προσάρτημα III σε συνδυασμό με τα άρθρα 2, 7 και 8 της σύμβασης.

Η εν λόγω πρόταση αντιστοιχεί σε μεγάλο βαθμό στη θέση που εξέφρασε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 24ης Νοεμβρίου 2022[27].

Μόλις τεθεί σε ισχύ η τροποποίηση των προσαρτημάτων της σύμβασης της Βέρνης (μεταφορά των ειδών λύκων από το προσάρτημα II στο προσάρτημα III), η Ένωση θα έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει τα αντίστοιχα παραρτήματα της οδηγίας για τους οικοτόπους, ώστε να αντικατοπτρίζει το χαμηλότερο επίπεδο προστασίας για τα είδη λύκων στην εσωτερική έννομη τάξη της.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη σύμβαση, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*.»

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει

---

26 Blanco and Sundseth (2023), The situation of the wolf *(Canis lupus)* in the European Union [Blanco και Sundseth (2023), Η κατάσταση του λύκου *(Canis lupus)* στην Ευρωπαϊκή Ένωση — μια εις βάθος ανάλυση]. Έκθεση της ομάδας N2K για τη ΓΔ Περιβάλλοντος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513

27 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0423_EL.html

του διεθνούς δικαίου, αλλά «*επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης*»[28].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η μόνιμη επιτροπή είναι όργανο που συστάθηκε με τη σύμβαση.

Οι πράξεις τις οποίες καλείται να εκδώσει η διαρκής επιτροπή είναι πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα. Η προς έκδοση πράξεις θα είναι δεσμευτικές βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της σύμβασης. Οι προς έκδοση πράξεις δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της σύμβασης.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος σκοπός και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης αφορούν το περιβάλλον.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Καθώς οι πράξεις της μόνιμης επιτροπής θα τροποποιήσουν τα προσαρτήματα II και III της σύμβασης, είναι σκόπιμο να δημοσιευθούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* μετά την έκδοσή της.

[28] Απόφαση του Δικαστηρίου, της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64

2023/0469 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την υποβολή προτάσεων τροποποίησης των προσαρτημάτων II και III της σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης ενόψει της συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (σύμβαση της Βέρνης) (στο εξής: σύμβαση) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 82/72/ΕΟΚ του Συμβουλίου[29] και άρχισε να ισχύει την 1η Σεπτεμβρίου 1982.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 17 της σύμβασης, η μόνιμη επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση των προσαρτημάτων της σύμβασης.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 17 της σύμβασης, η προθεσμία για την υποβολή προτάσεων τροποποίησης είναι τουλάχιστον δύο μήνες πριν από τη συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής. Η Ένωση μπορεί, ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης, να προτείνει τροποποιήσεις των εν λόγω προσαρτημάτων.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της σύστασης αριθ. 56 (1997) της μόνιμης επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την υποβολή προτάσεων για την τροποποίηση των προσαρτημάτων I και II της σύμβασης και κατά την έγκριση τροποποιήσεων[30], οι σχετικές εκτιμήσεις για την καταχώριση ειδών στα προσαρτήματα της σύμβασης περιλαμβάνουν οικολογικούς και επιστημονικούς παράγοντες, όπως η κατάσταση διατήρησης, οι πληθυσμιακές τάσεις και οι απειλές.

(5) Το άρθρο 2 ορίζει τον στόχο της σύμβασης για την επίτευξη επιπέδου πληθυσμού «που να ανταποκρίνεται μεταξύ άλλων στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις (...)» και καθορίζει το ευρύτερο πλαίσιο για τα μέτρα που λαμβάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης. Ο στόχος αυτός μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την υποβολή πρότασης τροποποίησης των προσαρτημάτων της σύμβασης της Βέρνης.

---

29 ΕΕ L 38 της 10.2.1982, σ. 1.

30 Σύσταση αριθ. 56 (1997) σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την υποβολή προτάσεων τροποποίησης των προσαρτημάτων I και II της σύμβασης και κατά την έγκριση τροποποιήσεων (διατίθεται στη διεύθυνση https://rm.coe.int/168074680c).

(6) Η κατάσταση διατήρησης του λύκου έχει παρουσιάσει θετική τάση τις τελευταίες δεκαετίες. Ο λύκος έχει ανακάμψει με επιτυχία σε ολόκληρη την ήπειρο με σημαντική επέκταση της περιοχής εξάπλωσης του είδους και ο πληθυσμός του έχει φτάσει σε σημαντικά επίπεδα, ενώ τα εκτιμώμενα επίπεδα πληθυσμού για την ΕΕ έχουν σχεδόν διπλασιαστεί σε 10 έτη (από 11 193 το 2012, μεταξύ 11 000 και 17 000 το 2019, σε 20 300 το 2023). Επίσης, αναφέρεται ότι οι πληθυσμοί αυξάνονται συνεχώς σε ολόκληρη την ήπειρο[31]. Παρά τις εναπομένουσες απειλές για τα είδη λύκου, η επιτυχής ανάκαμψη των πληθυσμών τους και η αυξημένη εξάπλωση τους σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο τις τελευταίες δεκαετίες μαρτυρούν επίσης την ισχυρή προσαρμοστικότητα του είδους.

(7) Ταυτόχρονα, η συνεχιζόμενη επέκταση της περιοχής εξάπλωσης των λύκων και ο επαναποικισμός νέων εδαφών έχουν οδηγήσει σε αυξανόμενες κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις όσον αφορά τη συνύπαρξη με τις ανθρώπινες δραστηριότητες, ιδίως λόγω των ζημιών στο ζωικό κεφάλαιο που έχουν φτάσει σε σημαντικά επίπεδα, επηρεάζοντας όλο και περισσότερες περιφέρειες και κράτη μέλη της ΕΕ και πέραν αυτών.

(8) Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία σχετικά με το μέγεθος του πληθυσμού από την αξιολόγηση του 2022 για την κατάσταση του λύκου, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τα μεγάλα σαρκοφάγα στην Ευρώπη (στο εξής: LCIE) για τη σύμβαση της Βέρνης, και από την εις βάθος ανάλυση της κατάστασης του λύκου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2023 παρέχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη της προσαρμογής του καθεστώτος προστασίας του λύκου (Canis lupus) στο πλαίσιο της σύμβασης.

(9) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προσαρμοστεί το επίπεδο προστασίας των ειδών λύκων. Τα είδη λύκων θα πρέπει να υπόκεινται στην προστασία των ειδών που προκύπτει από καταχώριση στο προσάρτημα ΙΙΙ σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της σύμβασης.

(10) Αυτή η προσαρμογή του επιπέδου προστασίας θα προσθέσει ευελιξία για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων που σχετίζονται με τον λύκο και συνδέονται με τη συνεχιζόμενη επέκταση της περιοχής εξάπλωσης των λύκων στην Ευρώπη και τον επαναποικισμό νέων εδαφών.

(11) Όπως προβλέπεται στη σύσταση αριθ. 163 (2012) της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης της Βέρνης, που εκδόθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2012, σχετικά με τη διαχείριση των αυξανόμενων πληθυσμών μεγάλων σαρκοφάγων στην Ευρώπη, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βέρνης ενθαρρύνονται να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, με άλλα κράτη που μοιράζονται τους ίδιους πληθυσμούς, με στόχο τη διατήρησή τους σε υγιή και ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Η συνεργασία αυτή, η οποία περιλαμβάνει μέτρα συνύπαρξης και προστασίας, παραμένει αναγκαία και συναφής εάν τα είδη λύκων περιλαμβάνονται στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης.

---

31 Assessment of the conservation status of the Wolf (Canis lupus) in Europe [Αξιολόγηση σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του λύκου (Canis lupus) στην Ευρώπη], Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, T-PVS/Inf(2022)45 (https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47) και Blanco and Sundseth (2023), The situation of the wolf *(Canis lupus)* in the European Union [Blanco και Sundseth (2023), Η κατάσταση του λύκου *(Canis lupus)* στην Ευρωπαϊκή Ένωση — μια εις βάθος ανάλυση]. Έκθεση της ομάδας N2K για τη ΓΔ Περιβάλλοντος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://data.europa.eu/doi/10.2779/187513

(12) Ως εκ τούτου, ενόψει της 44ης συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης το 2024 ή οποιασδήποτε προηγούμενης έκτακτης συνεδρίασης που ενδέχεται να ζητήσει η Ένωση, η Ένωση θα πρέπει να υποβάλει πρόταση τροποποίησης του προσαρτήματος ΙΙ και του προσαρτήματος ΙΙΙ της σύμβασης για τη διαγραφή του λύκου (*Canis lupus*) από το προσάρτημα ΙΙ και την καταχώρισή του στο προσάρτημα ΙΙΙ.

(13) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί επίσης η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της συνεδρίασης της μόνιμης επιτροπής, δεδομένου ότι οι αποφάσεις για την τροποποίηση των παραρτημάτων της σύμβασης θα είναι δεσμευτικές για την Ένωση.

(14) Η πρόταση θα πρέπει να κοινοποιηθεί στη γραμματεία προς εξέταση στην επόμενη συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης ή σε οποιαδήποτε προηγούμενη έκτακτη συνεδρίαση την οποία ενδέχεται να ζητήσει η Ένωση.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να υποβάλει στη μόνιμη επιτροπή της σύμβασης, εξ ονόματος της Ένωσης, πρόταση να μεταφερθεί ο λύκος (*Canis lupus*) από το προσάρτημα ΙΙ «αυστηρά προστατευόμενα είδη πανίδας» στο προσάρτημα ΙΙΙ «προστατευόμενα είδη πανίδας».

2. Η Επιτροπή κοινοποιεί την πρόταση αυτή στη γραμματεία της σύμβασης.

Άρθρο 2

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της μόνιμης επιτροπής της σύμβασης της Βέρνης είναι να υποστηριχθεί η διαγραφή του λύκου (*Canis lupus*) από το προσάρτημα ΙΙ και η προσθήκη του στο προσάρτημα ΙΙΙ της σύμβασης.

Άρθρο 3

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης μπορούν να συμφωνήσουν ήσσονος σημασίας αλλαγές των θέσεων που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 υπό το πρίσμα εξελίξεων στη μόνιμη επιτροπή, στο πλαίσιο διαβούλευσης με τα κράτη μέλη κατά τις επιτόπιες συνεδριάσεις συντονισμού, χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος